

Posudek vedoucího na diplomovou práci Pii Peřinové „Vnímání školních problémů a způsoby jejich zvládnání u dětí staršího školního věku“.

Téma práce je velmi aktuální, protože starší školáci beze spolu mají různé problémy, které už potřebují řešit sami a měli by vědět, kde mohou najít odbornou pomoc. Práce má požadovaný rozsah a je obvyklým způsobem členěna na část teoretickou a vlastní výzkum.

V teoretické části se autorka zabývá především komplexní vývojovou charakteristikou dětí staršího školního věku. Její pojetí staršího školního věku, resp. období puberty, zahrnuje všechny důležité aspekty, i když nevěnuje všem stejnou pozornost. Rozlišuje biologicky podmíněnou proměnu vlastního těla a jeho sociální význam, proměnu uvažování, prožívání i změny sociální pozice pubescenta.

Str. 10 – V označení této kapitoly by bylo vhodné zdůraznit skutečnost, že se v této části textu pojednává o vývoji uvažování, prožívání a jejich důsledcích pro vymezení sebepojetí i sociální pozici dospívajícího.

Podrobnější zaměření na postavení pubescenta ve škole, jeho vztah s učiteli a spolužáky je oprávněné, protože mnoho problémů tohoto věku vychází ze školy či z postavení mezi vrstevníky. Avšak potíže dítěte souvisejí i s rodinou, o nich by se měla autorka zmínit podrobněji. Ve třetí kapitole teoretické části se zabývá typickými problémy jedinců tohoto druhu a možnostmi jejich zvládnání, resp. spíše možnostmi hledání pomoci a podpory. Autorka uvádí výčet těchto potíží v přehledu, podrobněji se jejich analýzou nezabývá. Subkapitola označená „Způsoby zvládnání problémů“ obsahuje spíše informace o zdrojích možné pomoci a podpory, nikoliv o samotných způsobech zvládnání. Užitečné je uvedení institucí, které mohou dospívajícímu při řešení jeho problémů pomoci. Celkově lze říci, že až na menší nedostatky je text formulován srozumitelně a prezentován přehledným způsobem.

Následující část práce je věnována vlastnímu výzkumu. Autorka zde uvádí cíle své práce, formulované podrobněji jako výzkumné otázky, a tři hypotézy, které měl výzkum potvrdit či vyloučit. Podrobně charakterizuje prostředí školy, kde výzkum provedla, včetně obrázkové dokumentace. Zkoumanou skupinu tvořilo celkem 119 dětí ze 7. – 9. třídy, což lze považovat za dostatečný počet. Jednotlivé skupiny byly ve svém rozsahu přijatelně vyrovnané. Je přínosné, že autorka charakterizuje i atmosféru, v níž výzkum probíhal. Kapitola označená „Přehled a analýza dat“ obsahuje výsledky vyšetření prezentované v přehledných tabulkách a stručných interpretacích, doplněné ukázkami zajímavých odpovědí. Je třeba ocenit, že použila k potvrzení míry významnosti příslušných zjištění statistických metod. Metoda chvít-kvadrátu byla zvolena vhodně. Autorka postupuje podle jednotlivých otázek, tak jak byly v dotazníku zařazeny. Výsledky jsou zajímavé a přinášejí nové poznatky, přínosné je i srovnání výsledků podle věku a pohlaví. Otevřené otázky, které jsou zaměřeny na zjištění informovanosti o možnostech získat pomoc od výchovného poradce, v pedagogicko-psychologické poradně, na lince důvěry nebo v krizovém centru přinášejí jasnou informaci: dospívající to totiž dost často nevědí. O potenciálních problémech svých vrstevníků jsou informováni lépe, není příliš překvapující, že děti tohoto věku trápí hlavně škola a jen o něco méně rodina či vztahy s vrstevníky. V závěru své práce autorka shrnuje získané výsledky a odpovídá na stanovené hypotézy. Práce obsahuje shrnutí v českém a anglickém jazyce, seznam použité literatury a přílohy. Má odpovídající formální úpravu, obsahuje všechny podstatné části.

Předložená magisterská práce splňuje všechny požadavky, má pouze drobné nedostatky, a proto ji lze doporučit k obhajobě.

V Praze dne 30.4.2007

Prof. PhDr. RNDr. Marie Vágnerová, CSc.